

До питання впровадження віртуального освітнього середовища

Стрімкий розвиток інформаційно-комп'ютерних технологій видозмінює архітектуру сучасних освітніх процесів. У цьому ракурсі багато теоретиків і практиків освіти говорить про становлення нової моделі освіти впродовж життя, що реалізується сьогодні не лише в рамках традиційного очного навчання, але і шляхом впровадження віртуального освітнього середовища в процесі університетської підготовки та в системі післядипломної освіти.

Проблематика розвитку віртуальної освітньої комунікації досліджується останнім часом у низці зарубіжних та українських педагогічних праць, зокрема у [2; 4; 6; 7]. Проте недостатній стан розроблення зазначеної тематики зумовлює необхідність проведення подальших системних досліджень, це і визначило вибір теми нашої розвідки.

У новітній дидактичній літературі часто використовуються поняття, пов'язані з інформатизацією освіти, зокрема поняттєвий конструкт «віртуальне освітнє середовище». Розглянемо наявні підходи до трактування даного поняття.

Білоруська дослідниця І.Г. Возьмитель трактує віртуальну освітню модель як «обучение в обучающейся среде, в которой преподаватель и студент разделены во времени и / или пространстве, а содержание курса предоставляется преподавателем с использованием мультимедийных ресурсов, интернета и видеоконференций» [1, с. 353].

На нашу думку, віртуальне освітнє середовище – це мультифункціональна відкрита система, що перебуває у стані швидкого перманентного розвитку та має такі основні елементи: технології специфічної комунікації між учасниками освітнього процесу в режимі асинхронного індивідуалізованого навчання; інформаційні масиви: бази даних, віртуальні бібліотеки, електронні навчальні курси; сучасні програмні засоби: платформи онлайн-курсів, засоби електронної комунікації [5, с. 252].

У віртуальному освітньому середовищі видозмінюються характер роботи викладача і студентів. Навчання в віртуальній освітній моделі є активним процесом, потребує чимало зусиль з боку студентів для самостійного опанування-привласнення знань, умінь, навичок.

Структура віртуального освітнього середовища вузу включає в себе такі компоненти: ресурсний (веб-сайт університету, викладацький склад, електронні та дистанційні посібники), комунікаційний (комунікація у форматі відеоконференцій / вебінарів / чатів / форумів, електронна пошта тощо), контрольно-адміністративний (тестування рівня набуття студентами професійних компетентностей, моніторинг освітнього процесу тощо).

Основою для становлення віртуального освітнього середовища університету є платформа Moodle з розміщеними на ній навчальними дисциплінами, розробленими викладачами вишу.

Елементами дистанційного курсу навчальної дисципліни на платформі Moodle є глосарій – покажчик термінів навчального курсу; wiki – елемент для одночасної роботи групи студентів над одним і тим же документом; завдання – дібрані викладачем навчальні матеріали; лекція – навчальний матеріал у вигляді сторінок; опитування; тести різного типу та складності; форум та чат як специфічні форми Інтернет-комунікації між студентами і педагогом.

Платформа Moodle передбачає зберігання портфоліо робіт студентів, тут можна послуговуватися новітніми програмами для комунікації, такими як Skype, наприклад.

Віртуальна модель навчання передбачає створення викладачами їхніх персональних освітніх середовищ, наприклад, сторінок чи блогів на веб-порталі вишу.

Дороговказом викладачу у процесі проектування власного освітнього віртуального середовища можуть стати на першому етапі такі технології роботи з мережевими ресурсами, як вікі-сервери – Pbworks, MediaWiki, а також технологія «перевернутого навчання», детальний виклад про застосування останньої міститься у одній із наших праць [3].

Студенти також можуть створити персональне освітнє середовище, вести колективний чи особистий блоги в соціальних мережах, здійснювати взаємне коментування записів, обмінюватися посиланнями на цікаві навчальні ресурси.

Сучасні вітчизняні викладач і студент стоять сьогодні перед новим викликом – вміти працювати у віртуальному освітньому середовищі. Зокрема викладач повинен уміти розробити дистанційний курс своєї навчальної дисципліни; викладач і студент повинні вміти ефективно використовувати у своїй інтеракції медіаресурси мережі Інтернет.

Список використаних джерел

1. Возьмитель, И.Г. Виртуальная среда обучения в университете / И.Г. Возьмитель // Человек, общество и государство в современном мире: сб. науч. тр. / Изд. ПензГТУ. – Пенза, 2016. – С. 353-356.

2. Ляхоцька, Л.Л. Особливості підвищення кваліфікації педагогічних працівників в умовах e-learning / Л.Л. Ляхоцька // Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірн. матер. II-ї Всеукр. Інтернет-конф. (28 квітня 2017 р., м. Київ) – К.: ЦППО, 2017. – С. 118-121.

3. Попадюк, С.С. Методологічні засади використання освітньої концепції «перевернуте навчання» у вищій школі / С.С. Попадюк, М.О. Скуратівська // Збірник наукових праць [Херсонського державного університету]: Педагогічні науки / Херсон. держ. ун-т. – Випуск LXXXVI (№ 76). – Т. 3. – Херсон: 2017. – С. 149-154.

4. Самойленко, О.О. Використання мобільної версії LMS MOODLE у процесі підвищення кваліфікації педагогічних працівників у системі післядипломної освіти / О.О. Самойленко // Професійний розвиток фахівців у системі освіти дорослих: історія, теорія, технології: збірн. матер. II-ї Всеукр. Інтернет-конф. (28 квітня 2017 р., м. Київ). – К.: ЦППО, 2017. – С. 147-150.

5. Скуратівська, М.О. Віртуальне освітнє середовище як інноваційна складова навчального процесу у вищій школі / М.О. Скуратівська, С.С. Попадюк // Збірник наукових праць. Педагогічні науки. – Випуск LXXX. – Т. 2. – Херсон: Херсонський державний університет, Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 251-255.

6. Федасюк, Д.В. Виртуальная учебная среда львовской политехники / Д.В. Федасюк, Л.Д. Озирковский, Т.В. Чайковский // Дистанционное обучение – образовательная среда XXI века: матер. VII Междуна. научно-метод. конф. – Минск: БГУИР, 2011. – С. 21-23.

7. Kober, S. Konzipierung der virtuellen Lehr- und Lernumgebung / S. Kober. – Düsseldorf: Der Vizepräsident für Alumni-Management und wissenschaftliche Weiterbildung Prof. Dr. Horst Peters (Hg.), 2017 – 6 S.